

R.G. Tarihi : 02.01.1990

R.G. Sayısı : 20390

SERBEST MUHASEBECİ, SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR ÜCRETLERİNİN ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 - Bu Yönetmeliğin amacı; 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 46 ncı maddesinde tanımlanan muhasebecilik ve müşavirlik ücretlerini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - Bu Yönetmelikte; ücretin tanımı, ücret tarifelerinin tespit ve ilanı, ücretin doğrudan ya da takipli olarak tahsili ve bu işlerle ilgili diğer hususlar düzenlenmiştir.

Hukuki Dayanak

MADDE 3 - Bu Yönetmelik, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun 50 nci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun	:	3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununu;
Bakanlık	:	Maliye ve Gümrük Bakanlığını,
Bakan	:	Maliye ve Gümrük Bakanını,
Geçici Kurul	:	Kanunun Geçici 4 üncü maddesi ile ilgili Yönetmelik uyarınca kurulan Geçici Kurul'u;
Odalar	:	Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları ile Yeminli Mali Müşavirler Odalarını,
Meslek Mensubu	:	Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşaviri;
Ücret	:	Kanunun 46 ncı maddesinde tanımlanmış olan muhasebecilik ve müşavirlik hizmeti karşılığı alınan para ve parayla ifade edilen değerleri;

Tarife : Kanunun 46 ncı ve 50/i maddesine göre; çeşitli belge düzenlenmesi, işlem yapılması, tasdik, denetim ve danışmanlık hizmetleri dolayısıyla alınacak en az ücretleri gösteren listeyi; ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Ücret Tarifesi

Tarife

MADDE 5 - Serbest muhasebecilerin, serbest muhasebeci mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin belge düzenlenmesi, işlem yapılması, tasdik, denetim ve danışmanlık hizmetleri dolayısıyla alacakları en az ücretlerin yer aldığı listedir.

Tarife, her yıl odalarca yeniden düzenlenip Geçici Kurul'a yollanır. Geçici Kurul, takvim yılının son ayında bir sonraki yıl uygulanacak tarifeyi ilan eder. Yeni tarife kesinleşinceye kadar eski tarife uygulanır.

Tarifenin Yapısı

MADDE 6 - Tarife tespitinde danışmanlık, denetim, tasdik hizmetleri ve belge düzenlenmesi için ayrı ayrı tarife grupları tespit edilmesi zorunludur.

Tarifede, hizmetin bir başka meslek mensubu aracılığıyla yapılması halinde, o meslek mensubunun, hizmeti asıl yapan meslek mensubundan alacağı ücretin oranı da belirtilir.

Tahkim, bilirkişilik ve tasfiye memurluğu ile yargı mercilerinin vereceği görevler ve benzeri durumlarda tarifedeki ücretler esas alınır.

Tarifenin Hazırlanması

MADDE 7 - Bir yılın tarifesinin hazırlanmasına önceki yılın Eylül ayında odalarca başlanır. Odalar; hazırladıkları yeni tarifeleri Ekim ayı sonuna kadar Geçici Kurul'a yollarlar. Geçici Kurul, Kasım ayı sonuna kadar tarifeyi bütün ülke için bir tek ya da bölgelere göre birden çok tarife olarak düzenler ve Bakanlığa gönderir. Bakanlık bu tarifeleri aynen veya gerekli gördüğü değişikliklerle tasdik eder ve Resmi Gazete'de yayımlar.

Yeni kurulan odalar ayrıldıkları odanın tarifesini uygularlar.

Hazırlama ilkeleri

MADDE 8 - Tarifeler hazırlanırken; odalarca ve Geçici Kurul'ca aşağıdaki ilkelere uyulur:

a) Serbest muhasebeciler, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler için ayrı ayrı tarife hazırlanır.

b) Tarifelerde; danışma, denetim, tasdik ve belge düzenleme hizmetleri için ayrı ücretler tespit edilir.

c) Tarifeler düzenlenirken Kanunun 2 nci maddesinde sayılmış hizmetler ayrı ayrı nazara alınır.

d) Tarifelerde denetim ücretleri denetim çeşitlerine göre kademelendirilir.

e - Tarifelerde;

aa - Münferit ya da şirket şeklinde firmalara göre;

bb - Hizmet-imalat ve inşaat faaliyetlerine göre;

cc - İşyeri ve şubeleri sayısı, yardımcı defter sayısı, işlem hacmine göre;

dd - Hizmetin işyerinde ya da meslek mensubunun bürosunda yapılmasına göre;

ee - Bilgisayarla ya da elle kayıt yapılmasına göre, ücret farklılaştırılması yapılır.

Tarifedeki Ücretlerin Tespiti

MADDE 9 - Tarifedeki ücretler tespit edilirken, eleman / saat esasına göre hizmetlerin maliyeti, o bölgedeki genel ücret düzeyi ve yaşama standardı gözönünde tutulur.

Tarifelerde genel ilke olarak yüzde oranı biçiminde ücret belirlenemez. Ancak, hizmetin özelliğine göre tarifelerdeki ücret, işin yüzdesi olarak belirlenebilir.

Tarifelerin İlanı

MADDE 10 - Bir yıl sonra uygulanacak ücretlere ait tarife, en geç önceki yılın Aralık ayının 20'sine kadar Resmi Gazete ile ilan olunur.

Kesinleşmiş tarifeler, ilgili odalarca da ayrıca ilan tahtalarına asılmak suretiyle ilan olunur.

Tarifeye Uyma

MADDE 11 - Ücretin tespitinde tarifeye uyulması zorunludur. Tarifedeki asgari miktar altında kalan ücretle çalışmak yasak olup; aksine hareket disiplin cezasını gerektirir. Meslek mensupları, ücretsiz işlem yapamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Muhasebecilik ve Müşavirlik Ücreti

Ücretin Serbestliği

MADDE 12 - Meslek mensubu ücreti, serbest muhasebeciler, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirlerce yapılan hizmetler karşılığı alınan meblağları ifade eder.

Meslek mensubu ücretleri; meslek mensupları ile iş sahipleri arasında serbestçe kararlaştırılır.

Meslek mensubu, tarifedeki belgeleri düzenlemek ve işleri yapmakla, ücretin tümünü hak eder.

Ücret Sözleşmesi

MADDE 13 - Meslek mensubu ücret sözleşmesinin yazılı şekilde yapılması ve belli bir meblağı kapsamaması şarttır. Ücret sözleşmesine, yapılan hizmet karşılığı meslek mensubuna ortaklık payı verileceğine dair hüküm konulamaz.

Ücret sözleşmesinin sözlü yapıldığının belirlenmesi durumunda, meslek mensubu hakkında disiplin cezası uygulanır.

Yabancı firmalarla sözleşmelerin yabancı dilde ve yabancı paralı yapılması mümkündür. Bu takdirde; sözleşmenin yapıldığı andaki döviz kuruna göre tarifedeki en az ücret kontrolü yapılır.

Ücret Sözleşmesi Kapsamı

MADDE 14 - Ücret sözleşmeleri münferit ya da süreli olarak yapılabilir. Süreli sözleşmelerin en az bir yıllık olması şarttır.

Sözleşmeler; ait oldukları işlemleri ve bunlara ait süreleri kapsayıp; diğer işlem ve sürelerle uygulanamaz. Bu durumda, yeni sözleşme yapılması gerekir.

Ücret sözleşmelerine; ücrete mahsuben avans verileceğine, iş sahibi adına yapılacak giderlerin sonradan iş sahibinden tahsil edileceğine vesair hususlara dair özel hükümler konulabilir.

Ücretin Mahiyeti

MADDE 15 - Ücret sözleşmelerinin, kural olarak belli bir miktarı içermesi gerekir. Ücretin belirlenmesi için; meslek mensupları iş sahiplerine ücret tespit soru belgesi uygulaması yapılabilir. Sözleşmelerde hangi iş için, hangi şartlarla, ne miktar ücret alınacağı açıkça belirtilir.

Bürolarda ve Ortaklıklarda Ücret

MADDE 16 - Bürolarda ücret sözleşmesi, büroyu oluşturan meslek mensuplarından birisi ile yapılabilir. Ortaklıklarda ücret sözleşmesi, ortaklık statüsüne göre yetkililerce imzalanır.

İşin Devri ve Ücret

MADDE 17 - Üzerine aldığı bir işi, haklı bir sebep olmaksızın bırakan meslek mensubu, hiçbir ücret talep edemez ve peşin aldığı ücreti geri vermek zorundadır. Buna avanslar da dahildir.

Sözleşmenin iş sahibince feshi halinde, meslek mensubunun ücretinin tamamının ödenmesi gerekir. Şu kadar ki; meslek mensubu, bu duruma kendi kusur ve ihmali ile yol açmış ise ücret ödenmez. Anlaşmaya göre peşin verilmesi gereken ücret ya da avans ödenmezse, meslek mensubu işe başlamak ya da işi sürdürmek zorunda değildir.

Bu durumlarda iş; meslek mensupları arasında devir ve teslim edilir ya da iş sahibine geri verilir.

Ücretin Paylaşılması

MADDE 18 - Meslek mensubu; işyeri merkezi dışındaki işler ve işlemleri, anlaştığı o yerdeki diğer meslek mensuplarına yaptırabilir. Böyle bir durumda; iş sahibinden sözleşmeyle belirlemiş ücrete ek bir ödeme talep edilmez.

Ücretin paylaşılması, tarifedeki esaslara göre yapılır. Bu esaslara aykırı sözleşme ile diğer yerdeki meslek mensubunun ücreti azaltılamaz, fakat arttırılabilir.

Bu durumda meslek mensupları, işin o kesiminden müşterek ve müteselsil sorumludurlar.

İş Sahibince Devir

MADDE 19 - İş sahibi; zorunlu durumlarda, meslek mensubunun faaliyetine başka meslek mensuplarını katmak isterse sözleşme yaptığı meslek mensubunun olurlarını almak zorundadır. Ancak; böyle bir durumda, iş sahibi, sözleşmedeki ücretin azaltılmasını ya da yeni meslek mensubu ile paylaşılmasını isteyemez.

Muvafakat, bu konudaki yazılı istemden itibaren bir hafta içinde verilmezse ya da bu süre cevapsız geçerse, sözleşme sona ermiş sayılır ve iş sahibi, başka bir meslek mensubu ile yeni bir sözleşme yapabilir.

Keza, meslek mensubunun sözleşme şartlarına uymaması durumunda, bir hafta önceden yazılı olarak haber verilerek sözleşme fesh edilir ve iş başka bir meslek mensubuna devredilir.

Ücretin Bir İşe Hasredilmesi

MADDE 20 - Sözleşmede aksine hüküm yoksa; kararlaştırılan ücret, yalnızca sözleşmede belirtilmiş iş ya da işlerin karşılığı olup; bu işlerle ilgili olarak sonradan ortaya çıkacak işler ya da işlemler ayrıca ücrete tabidir.

Meslek mensubunun işi yaparken ödemesi gerekli, iş sahibine ait bütün vergi, resim, harç ve giderler iş sahibinin sorumluluğundadır.

Bu giderler, talep halinde meslek mensubuna derhal ödenir. Bu giderler için, meslek mensubunca istenmesi halinde avans verilmesi zorunludur.

Meslek mensubunun işle ilgili seyahat giderlerinin de iş sahibince ödenmesi zorunludur.

Birden çok işe ait ücretlerle ilgili olarak, bir tek sözleşme yapılması mümkündür.

Ücretin Ödenmesi

MADDE 21 - Ücretin peşin olarak ödenmesi esastır. Ancak; sözleşmeye ücretin iş yapıldıkça taksit taksit ödeneceğine dair hüküm konulabilir.

Ücretin Ödenmemesi
MADDE 22 – (İptal Edilen Madde)¹

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

İş Sahiplerine Tebligat

MADDE 23 - İş sahibinin tebligat adresi, sözleşmede belirttiği adres olup; bu adrese yapılan tebligat kendisine yapılmış sayılır.

Adres değişiklikleri, en geç üç gün içinde, iş sahibi tarafından taahhütlü mektupla meslek mensubuna bildirilmelidir.

Meslek Mensubu Görevlendirme

MADDE 24 - Meslek mensubunun bulunmadığı illerde veya gerekli hallerde hangi meslek mensuplarının iş yapacağı, bu illerin bağlı olduğu odaca belirtilir.

Geçici Madde 1 : Birlik kurulup Yönetmeliği yayımlanıncaya kadar, bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 25 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 - Bu Yönetmeliği Maliye ve Gümrük Bakanı yürütür.

¹ Danıştay 8'nci Dairenin 02.04.2004 gün ve E:2003/367, K:2004/1539 sayılı kararı ile bu madde iptal edilmiştir. İptal edilmeden önceki hali:

“Yazılı sözleşmedeki ödeme esaslarına uyulmazsa, meslek mensubu işe başlamaz ya da başlanmış işi sürdürmez. Bu durumda, sorumluluk iş sahibine aittir.

Ücreti ödemeyen iş sahipleri Geçici Kurul'a bildirilir ve bunlar borcunu ödemedikçe diğer meslek mensuplarının bu kişilerin işlerini yapması önlenir.

Geçici Kurul, bu durumda olanları derhal odalara ve Bakanlığa bildirir ve meslek mensuplarının haberdar edilmelerini sağlar. Odaların bildirmesine rağmen, bu türden kişilerin işlerini yapan meslek mensupları hakkında disiplin cezası uygulanır.”